

ДО ПИТАННЯ ПО ВИКОРИСТАННЮ ТЕРМІНАЛЬНИХ КНУРІВ

Т. А. Стрижак, кандидат сільськогосподарських наук
Інститут тваринництва НААН, Україна

У статті наведено дані про використання термінальних кнурів у господарствах, які спеціалізуються по вирощуванню гібридного поголів'я свиней із високоякісними відгодівельними і м'ясо-сальними показниками продуктивності. Кнури синтетичних ліній використовуються в заключних схемах гібридних поєднань. Проведено оцінку різних варіантів схрещувань материнських форм і термінальних кнурів досліджуваних генотипів за показниками відгодівельної і м'ясо-сальної продуктивності, встановлено кращі поєднання по усіх оцінених термінальних кнурах, що надає право рекомендувати використовувати їх у системах гібридизації для практичного використання в роботі зі стадом свиней, із гарантованим підвищенням відгодівельних, м'ясо-сальних показників товарного молодняка.

Ключові слова: селекція, генотип, термінальні кнури, схрещування, порода свиней, відгодівельні і м'ясо-сальні показники, продуктивність.

Постановка проблеми. Генетичне покращення тварин у багатьох країнах проводять з особливою увагою до соціального, економічного та екологічного контексту й успішно вирішують зазначені завдання, якщо селекційні програми становлять невід'ємну частину національних планів розвитку галузі. Методи інтенсифікації виробництва продукції свинарства мають особливі переваги, які пов'язані з розробкою технологій, спрямованих на збільшення ефективності конверсії корму. Підвищуються вимоги щодо якості кінцевої продукції свинарства, у відповідності з технологічними особливостями, пов'язаними зі стандартизацією м'ясної сировини, складом жиру й білка, кольору та ін. [1, 2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасних умовах господарювання у галузі свинарства зростає попит на використання гібридного молодняка свиней, який при забої після відгодівлі дає високоякісну пісну свинину, із великим виходом м'яса в туші. Кожна селекційна робота у своєму завершенні передбачає одержання високоякісної свинини [3, 4]. Товарне виробництво свинини на гібридній основі дає змогу отримати від 6 до 18% додаткової продукції за рахунок прояву бажаного стійкого ефекту гетерозису [5]. Останніми роками має місце підвищений попит на м'ясні породи свиней [6].

Із метою отримання гарантованого ефекту гетерозису в господарствах проводять оцінку різних схем схрещування для успішної роботи системи гібридизації. Ця система передбачає виробництво свинини

від багатопорідних гібридів, які отримані від двопорідних свиноматок поєднаними з термінальними кнурами. Була проведена значна кількість досліджень з вивчення різних породно-лінійних поєднань [7], як при простому, так і при складному схрещуванні й породно-лінійній гібридизації, але використання термінальних кнурів до цього часу вивчено не повністю.

Мета, матеріали і методи досліджень. В умовах свинокомплексу ПАТ «Агрокомбінат «Слобожанський» і племінного репродуктора по вирощуванню свиней ТОВ «Агросервіс ЛТД» Харківської області, господарства «ЛАН» Дніпропетровської області та інших господарств з виробництва свинини вивчено вплив генотипу термінальних кнурів на рівень продуктивності гібридного поголів'я молодняка свиней за різними материнськими формами. Дослідний відгодівельний молодняк представлений поєднанням генотипу батьківських й материнських форм.

Виклад основного матеріалу дослідження. Термінальний кнурець – це чоловіча особа-плідник, яка має визначену м'ясну генетику, що стійко потомству, призначеному для використання на забій, а не для племінної мети та розведення нових порід. Термінальних плідників використовують з метою передачі своєму потомству більше чоловічих якостей (розвинена мускулатура), на відміну від плідників із материнськими якостями (висока молочність, легкість опоросу).

Термінальний кнурець OptiMus Rattlerow Segers є синтетичним кнурцем, який отриманий від чистопорідної свинки великої білої породи англійської селекції (генетичної компанії Rattlerow) за нуклеусом батьківського напрямку з високом'ясними європейськими лініями кнурів згідно з селекційною програмою Rattlerow. За більш як 65 річну роботу OptiMus представляє плідникам унікальний баланс між високим виходом пісного м'яса і швидкістю росту свиней. Забезпечує високі темпи щодо нарощування м'ясної маси туші. Кнурів OptiMus розводять, щоб отримати «BETTERgen Muscle+», єдиний ген-маркер, який відповідає за пісне м'ясо і однорідність туші. Задовільний відсоток пісного м'яса в туші відгодівельного молодняка становить від 56% до 58%. Потомки мають ідеальний баланс між кількістю м'яса й приростом живої маси, ефективністю годівлі за конверсією корму, повну стабільність до стресових ситуацій. Відсутність галотон-гена (гена стресу) забезпечує відмінну якість м'яса. Додатковий гетерозис, одержаний від цього термінального кнура, забезпечує переваги для природного й штучного осіменіння, у результаті чого його потомство демонструє покращену життєздатність й кількість відлучених поросят.

Цілеспрямована селекція свинопоголів'я за технологією Genetec – IGF2 і розвиток чистих ліній зі стійкими спадковими ознаками призвела до виникнення

синтетичного кнура MaxiMus Rattlerow Segers, із гарантованими генетичними перевагами. Якість термінального кнура MaxiMus гомозиготна по «BETTERgen Muscle+» – гену, відповідального за кращу однорідність м'ясної туші. Ці термінальні кнури мають відому витривалість і адаптаційну здатність, вони характеризуються добрими відтворювальними і м'ясними якостями. За показниками продуктивності термінальний кнурець MaxiMus вирізняється за такими ознаками: високий середньодобовий приріст і високий відсоток пісного м'яса від 57,2% до 59,4%. Високу якість м'яса у туші забезпечено за рахунок стійкості гену до стресу. Високий приріст пісного м'яса, також характерний для цього плідника.

Нурог Maxter – це назва генетичної лінії термінального кнура, виведеного канадсько-французькою генетичною компанією «Hendric Genetec», у результаті удосконалення породи п'єтрен з 1968 року. Представники лінії Maxter відрізняються тим, що їх гени забезпечують максимальний ріст відгодівельних свиней та мають потрібну якість м'яса і характеристику туші. Потомство кнура Maxter, порівняно з тваринами типу, виявляють більший потенціал росту не зашкоджуючи виходу пісного м'яса та глибині «м'язового вічка». У Франції цей кнур поставив підтверджений рекорд, його гібрид і свиноматки Galaxy (виробництва компанії «France Hybrides») вже перевершили прирости живої маси більш як 1100 г за добу. Результати забою свідчать, що глибина «м'язового вічка» становить 62 мм, а забійна маса – 92 кг, висота хребтового сала не перевищує 15 мм. Кнури Maxter є негативними по стрес-гену. Це дуже важливий показник, оскільки стрес-негативні свині мають багато переваг, порівняно зі стрес-позитивними. Поросята витриваліші, ніж стрес-позитивні кнури породи п'єтрен. Якість м'яса потомства кнура Maxter краща, рідко стрічається PSE-синдром (синдром блілого, кислого, ексудативного м'яса). Тварини також характеризуються сильним статевим інстинктом, високою стійкістю до захворювань.

Використання генетичного потенціалу термінальних кнурів забезпечує як отримання міжпородного гетерозису за відгодівельними якостями, за рахунок підтримання високого рівня гетерозиготності, так і прискорене поліпшення м'ясних якостей завдяки їх адитивному (проміжному) характеру успадкування. Це все може спрацювати у повному обсязі тільки за оптимальної профілактики здоров'я і відповідною годівлею тварин, а також дотримання параметрів мікроклімату, з урахуванням слабої терморегуляції організму синтетичних кнурів.

Висновки. Оцінка різних варіантів поєднань материнських форм і термінальних кнурів досліджуваних генотипів за показниками відгодівельної і м'ясо-сальної продуктивності була краща по усіх оцінених кнурах, що надає право рекомендувати використовувати

термінальних кнурів у системах гібридизації для практичного використання в роботі зі стадом свиней, із гарантованим підвищенням відгодівельних, м'ясо-сальних показників продуктивності.

Список використаних джерел:

1. Ежегодник продовольственной и сельскохозяйственной организации ООН (ФАО) [Электронный ресурс] : «FAO Year-book, Productions» официального интернет сайта ФАО. — 2012 — 315 с.
2. Мысик А. Т. Состояние животноводства в мире, на континентах, в отдельных странах и направления развития / А. Т. Мысик // Зоотехния. — 2014. — № 1. — С. 2—6.
3. Ежегодник по племенной работе в свиноводстве в хозяйствах РФ ; ФГБНУ ВНИИ плем. — М., 2012. — 208 с.
4. Технологія виробництва продукції тваринництва / [О. Т. Бусенко, В. Д. Столюк, М. В. Штомпель та ін.] ; за ред. О. Т. Бусенка. — К. : Аграрна освіта, 2001. — 432 с.
4. Никитченко И. Н. Гетерозис в свиноводстве / И. Н. Никитченко. — Л. : Агропромиздат, 1987. — 215 с.
5. Довідник з виробництва свинини / [За ред. В. П. Рибалко]. — Х. : Еспада, 2001. — 342 с.
6. Стрижак Т. А. М'ясна продуктивність відгодівельного молодняка свиней різних генотипів / Т. А. Стрижак // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : Зб. наук. Праць / Харк. Держ. зоовет. акад. — Х. : РВВ ХДЗВА, 2008. — С. 250-254. — Вип. 16 (41), Ч.1. — (Серія : Сільськогосподарські науки).

Т. А. Стрижак. К вопросу по использованию терминальных хряков.

В статье приведены данные использования терминальных хряков в хозяйствах, специализирующихся на выращивании гибридного поголовья свиней с высокими откормочными и мясо-сальными показателями продуктивности. Хряки синтетических линий используются в заключительных схемах гибридных сочетаний. Проведена оценка различных вариантов скрещиваний материнских форм и терминальных хряков исследуемых генотипов за показателями откормочной и мясо-сальной продуктивности, установлено лучшие сочетания по всем оцененным терминальным хрякам, это дает право рекомендовать их в системах гибридизации для практического использования в работе со стадом свиней, которые имеют гарантированное повышение откормочных, мясо-сальных показателей товарного молодняка.

Ключевые слова: селекция, генотип, терминальные хряки, скрещивание, порода свиней, откормочные и мясо-сальные показатели, продуктивность.

T. Strizhak. As for the issue of terminal boars usage.

The article presents data on the use of terminal boars in the farms, the breeding of hybrid pigs with high fattening and meat productivity. The boars of synthetic lines are used in the final circuits of hybrid combinations. The evaluation of different variants of crosses of parent forms and terminal boars studied genotypes for fattening performance and meat-fat productivity, equipped with the best combination of all the estimated terminal boars, it gives the right to recommend them in the hybridization systems for practical use in the work with a herd of pigs, which have a guaranteed increase fattening and meat-fat indicators of commercial piglets performance.

Key words: breeding, genotype, terminal boars, breeding, breed pigs, fattening and meat-fat indicators, productivity.